

Pêşgotina Înstîtûtê

Înstîtûta Welger'andina K'itêba Pîroz r'azîbûna xwe dide wan welger' û serr'astkirêd vê K'itêba Pîroz, usa jî ewêd mayîne ku li gora karîna xwe alîk'arî dane bona hazirkirina vê k'itêba Mizgînîya Îsa Mesîh, awa gotî Peymana Nû bi zimanê k'urdîya zaravê kurmançî. Em pir' şa ne, ku çend nivîsk'arêd k'urde ji çend welata jî xwe li welger'andina (t'ercimekirina) Peymana Nû girtine. Ev jî vî h'alê giranda gaveke pêşdaçûyîna zimanê millet e, usa jî xweykirina zimên e. Em bi dilekî şa vê K'itêba Pîroz, Peymana Nû p'êşk'êşî xwendevanêd hêja dikin.

Ew welger'andina destê weda ji ber wê Mizgînîyê hatîye girtinê, ya ku alîyê Înstîtûtêda sala 2000-î hatîye neşîrkirinê, niha t'enê bi sivikayî hatîye lênihêr'andin û ser'astkirinê. Pêştirî wê yekê jî, şirovekirin û ferhengok jî hatine zêdekirinê. Înstîtût r'azîbûna xwe dide wan jî, yêd ku pêşnîyarî û k'omeka serr'astkirinê dane.

Standarta k'urdîye kirilî bi h'erfêd latînî

R'ast e, Mizgînî (Încîl, Peymana Nû) bi h'erfêd latînî li gora standart û r'astnivîsara kurmançîya latînî îdî heye. Meremê wê k'itêba welger'andîye destê weda, ne ew e ku cîyê wê bigire yan dewsa wê bixebite. Me'nî ev e, ku pey Şer'ê H'emdinyayêyî Dudar'a h'eta îro, p'ir'anîya k'urdêd welatêd Kafkazê û Asya Navînda k'itêbêd xwe bi h'erfêd kirilî û bi standarta zarav û r'êzimanîya xwe dane neşîrkirinê. Lê belê van axirîyada, hinek hêdî-hêdî dest bi h'erfêd latînî dikin û merî jî hene ku latînî ji kirilî r'ih'ettir dixûnin. Ji ber vê yekê me qîrar kir, ku bona xatirê wan em vê welger'andinê bikin h'erfêd latînî. Awa, ew welger'andina destê weda xût mîna wê çapa h'erfêd kirilî ye (ya ku sala 2011-a, ji alîya Înstîtûta Welger'andina K'itêba Pîrozda, Moskvê hatîya hazirkirinê), eva h'emû qeyde-qanûnêd r'astnivîsara r'êzimanîya standarta kirilî xwey dike, lê t'enê bi h'erfêd latînî ye. Meremê neşîrkirina vê çapbûnê ew e, ku alîkarîya wan k'urda bê kirinê, yêd ku welatêd Kafkazê û R'ûsyayêda dijîn, lê dixwazin vê welger'andinê bi h'erfêd latînî bixûnin.

Welger'andina Peymana Nû bi zimanê k'urdî

Nêzîkî du h'ezar sal pêşda, Peymana Nû bi zimanê yûnanîya kevin hatîye nivîsarê. Ji hingêva h'eta niha ew bi gelek zimanêd dinyayê hatîye welger'andinê. Dinyayêda îro nêzîkî şeş h'ezar h'eysid ziman hene. T'emamîya Peymana Nû niha nêzîkî h'ezar dusid zimanî hatîye welger'andinê. Gelek ji wan miletêd ku bi van zimana xeber didin û Peymana Nû bi zimanê wan welger'andî heye, h'esabê wan gelekî ji h'esabê miletê K'urd hindiktir e.

Eva k'itêba li gora zarav û r'êzimanîya kurmançîya welatêd Kafkazêda (wextekê Sovêtêda) hatîye nivîsarê. Sala 1827-a çend p'arêd K'itêba Pîroz bi kurmançîya Hek'arîyê hatine welger'andinê. Sala 1856 û sala 1857-da pêşiyê Mizgînîya li gora Metta û paşê her çar Mizgînî bi kurmançîya Xarp'ûtê (nêzîkî Elazigê) bi h'erfêd ermenî Stembolêda hatine neşîrkirinê. Sala 1872-a t'evayîya Peymana Nû dîsa xût wî zaravîda hatîye neşîrkirinê. Ji sala 1900-î h'eta niha çend p'arêd ji Peymana Nû, usa jî t'emamîya Peymana Nû bi çend zaravêd k'urdî hatine neşîrkirinê (mesele, kurmançîya T'irkyayê, be'dînî, k'ermanşahî, mûkrî, soranî). Van axirîyada jî çend k'itêbêd welger'andina îroyîn ji aliyê Înstîtûta Welger'andina K'itêba Pîrozva bi kurmançîya welatêd Kafkazêda r'onayî dîtine: Sala 1993-a k'itêba Mizgînîya Metta derk'etîye û 1996-a jî k'itêba Mizgînîya Lûqa û K'arêd Şandîya. Sala 2000-î t'emamîya Peymana Nû derk'etîye, h'imê k'îjanê niha serr'astkirî destê weda ye.

Cûr'ê (mêt'oda) xebata vê welger'andinê

Eva k'itêba ji aliyê k'oma Înstîtûtêda hatîye welger'andinê. Kanîya vê k'itêba k'urdîye welger'andî ji k'itêba Peymana Nûye bi zimanê yûnanî ye, awa gotî «The Greek New Testament»*. Ev t'êk'sta yûnanî ser destnivîsarêd here kevine qenc h'îmgirtî ye, yêd ku îro hene. Nav destnivîsarêd yûnanîya kevin da çend firqîyêd ku t'êne ber ç'e'va hene,

* The Greek New Testament – ji aliyê United Bible Societies-da neşîrkirî ye, r'êdaktorîya 4-a, 1993, Ştûtgart, Gêrmanya.

Pêşgotina Înstîtûtê

bona k'îjana jêra r'ûp'elêd k'itêbê hatine şirovekirinê. Lema firqî-yêd biç'ûk carna dik'evine nava vê welger'andinê û welger'andinêd zimanêd başqe.

Meremê welger'andinê ev bû, ku hin welger'andin ji têk'sta yûnanî d'ûr nek'eta û fe'mîna wê jî mîna yûnanî bûya, hin jî ku fe'mîna yûnanî r'ast bibûya stîla kurmancîke xweşe zelal û bedewe îroyîn.

Înstîtûta Welger'andina K'itêba Pîroz

101000 Россия

Москва, Главпочтамт, а/я 360

Институт перевода Библии

Pêşgotina bona Peymana Nû

K'itêba ku we girtîye destê xwe, jêr'a dibêjin «Peymana Nû». Peymana Nûda bîst h'eft k'itêb hene. Evana pêşîyê bi zimanê yûnanî hatine nivîsarê. Hingê ev ziman zimanekî cime'tî bû, ku p'ir'anîya cime'ta Împêratorîya R'omayê, awa gotî miletêd dor-berêd Be'ra Sipî (Be'ra Navîn) r'ih'et fe'm dikirin û xeber didan.

Nivîsarêd Peymana Nû t'evî yêd Peymana Kevin hevr'a dibine t'evayîya K'itêba Pîroz (awa gotî «Bîblîya»). Nivîsarêd Peymana Kevin û Peymana Nû derheqa wan her du peymanada dibêjin, yêd ku Xwedê t'evî cime'ta Xwe girêdan. Peymana Kevinda nivîsar e ku çawa Xwedê t'evî cime'ta Xwe Îsraêlê peyman girêda û Qanûn* bi destê Mûsa da wan. Peymana Nûda jî nivîsar e ku çawa Xwedê t'evî cime'ta Xwe, awa gotî civîna h'emû bawermendêd Îsa Mesîhe ji her miletî peymaneke din girêda. Ev peyman pê destê Îsa Mesîh hate girêdanê. Himberî wê peyman Xwedêye ku Wî t'evî cime'ta Îsraêlê girêda, eva «nû» ye (Îbranî 9:11-15).

Her çar k'itêbêd pêşîne Peymana Nûr'a bi yûnanî dibêjin: «EUAG-GÊLÎON». Xebera «Încîl» ji wê tê û bi kurmancî tê fe'mkirinê «Mizgînî», awa gotî «xebera xêrê». Ev k'itêb derheqa jîyîn û qulixê Îsada dibêjin.

Pey van her çar Mizgînîyar'a k'itêba «K'arêd Şandîya» ye. Eva k'itêba şe'detîya wê yekê dide, çawa pêşîyê bawerîya ser vê Mizgînîyê dinyayêda bela dibû.

Pey vêr'a jî bîst yek ne'me hene, ku ji aliyê şandîya û bawermendêd dine sedsalîya pêşînda hatine nivîsarê. Hinek ji wan ne'ma, berbir'î civînêd cûr'e-cûr'e bajara dibin, hinek jî hema xût berbir'î bawermendêd şexsî dibin (Filîmon, Tîmot'êyo û yêd mayîn). Meremê nivîsk'arêd van ne'ma ew bû, wekî şîreta bidine bawermenda û hînkirina qulixê Îsa wanr'a şirovekin.

Xulese k'itêba bîst h'eftaye pašîne Peymana Nûda, k'itêba «E'yantîyê» ye. Eva k'itêba pê dîtînok û xeberêd sur'îye sîmvolî derheqa Xudantîya Îsa Mesîh û serk'etina P'adşatîya Xwedêda dibêje.

* Peymana Nûda xebera «Qanûn» bi h'erfa mezin hatîye nivîsarê gava be'sa Qanûna Mûsa dike, awa gotî Qanûna Xwedê. Lê gava be'sa qanûnêd din dike, xebera «qanûn» bi h'erfa biç'ûk hatîye nivîsarê.

Bona alîkirina xwendevana

Bona alîkirina xwendevana çend tişt hatine hazirkirinê.

Pêşgotinêd her k'itêbekê:

Bona her k'itêbeke Peymana Nû pêşgotinek heye. Ev pêşgotin van axirîyada bona xwendevanêd vî zemanî hatine hazirkirinê, wekî zû ser fikir û meremêd her 27 k'itêba vebin.

Sernivîsarêd p'ara:

Nava welger'andinêda her p'areke biç'ûk bi sernivîsarekê destpêdibe. Mesele, Metta 1:1 bi sernivîsara «R'ik'inyata Îsa» destpêdibe, Metta 1:18 bi «Bûyîna Îsa» destpêdibe, Metta 2:1 bi «Steyrnasêd r'ohilatê» û yêd mayîn. Ev sernivîsar destnivîsarêd e'sasîda t'une-ne, lê van axirîyada bona alîk'arîya xwendevana hatine hazirkirinê, wekî xwendevan zanibe, merem yan fikira vê p'arê ser çî ye.

Nav-nîşanêd r'êzêd heval-fikir:

Usa jî bona alîk'arîya xwendevana, gava r'êzêd heval-fikir bona p'arekê hene, nav-nîşanêd wan bin sernivîsarada hatine nivîsarê. R'êzêd heval-fikir be'sa wan çîya dîkin, k'iderê xût ew serhatî yan fikirêd wan hev digirin. Mesele, bin sernivîsara Metta 1:18 ku derheqa «Bûyîna Îsa»-da dibêje, Lûqa 2:1-7 nava kevanada heye, çimkî li wî çîyî jî derheqa bûyîna Îsada tê gotinê.

Şirovekirinêd jêrê:

Nava k'itêbêda li jêra r'ûp'ela şirovekirin hene. Heger nivîsarêda hûn ser xeberê steyrkê «*» bibînin, wî çaxî ser wî r'ûp'elî jêrê şirovekirinê bixûnin.

H'erfêd **te'rif**:

Çend cara nava nivîsarêda h'erfêd **te'rif** hatine nivîsarê. Eva xebera li gora zimanê yûnanî derbê distînin. Lazim e ku xwendevan xwendina xweda giranî bide wan xebera. (Mesele, bixûnin: Yûh'enna 5:45; Galatî 3:12.)

Şikil, navnîş û xerîte:

Nava vê k'itêbêda, îlayî pişta k'itêbêda şikil, navnîş û xerîte hene, ku k'omekê didine xwendevana. Evana ji alfyê zanava li gora kûltûr û t'arîxa zemanê Îsa Mesîhda hatine hazirkirinê.

Ferhengok:

Fe'mînêd gelek xeberêd giran û nenas nava ferhengokêda hatine şirovekirinê. Gava r'astî xeberêd ze'met bîn, yêd ku li cem wan ev nîşan «^f» heye, ji k'erema xwe ferhengoka pey k'itêbê binihêr'in.

Nav-nîşanêd xeberêd k'ilîte sereke:

Xilazîya k'itêbêda usa jî nav-nîşanêd xeberêd k'ilîte sereke hene. Wêda gelek xeberêd k'ilîte sereke mîna «bawerî», «gune», «dua» û yêd mayîn hene. Bin her xeberêda ji Peymana Nû çend cî hatine k'ifşkirinê, wekî xwendevan bikaribe wê xeberêda k'ûr be.